

No en quedava res

Penso en un dels capítols de la quarta i última part d'*El Llogaret*, la primera novel·la de la trilogia *Els Snopes*, de William Faulkner. En Ratliff, en Bookwright i l'Armistid, tres personatges secundaris d'aquesta novel·la, van en carreta fins al Revolt del Francès, un poblet de quatre cases situat a vint milles al sud-est de Jefferson, perquè sospiten que en Flem Snopes està a punt de trobar el tresor que es diu que hi va enterrar el Francès, un home de qui ja només es recorda el motiu i no el nom, i que va ser el primer propietari d'aquelles terres, quan el poblet encara no existia, quan la Guerra de Secessió Americana era un malson a venir, i quan totes aquelles terres eren només una plantació.

És plena nit. Quan hi arribin, els tres homes sentiran primer de tot el soroll que fa en Flem Snopes amb la pala mentre cava. Abans, però, justament perquè no els vegin, s'hauran acostat al Revolt del Francès pel camí antic, «per on potser havia passat una calessa amb les dones balancejant-se flexibles dins dels seus mirinyacs sota els para-sols i els homes vestits amb llana fina muntats dalt de bons cavalls ben a prop de les rodes, comentant la notícia; per on, potser, el fill i fins l'amo i tot havien partit cap a Jefferson equipats amb pistoles, baguls de viatge i un servent personal que els seguia amb el cavall de recanvi, tot parlant de regiments i de victòria; per on, a l'època de la batalla de Jefferson, les patrulles unionistes havien passat per una terra poblada només per dones i esclaus negres.

De tot allò no en quedava res. Amb prou feines hi havia camí i allà on el banc de sorra s'enfosquia dins el rierol i tornava a pujar, no quedava ni rastre del pont».

Publiquem un dossier sobre els Camins de Ronda de la Costa Brava. La Dolors Reig i en Jordi Dalmau l'han coordinat amb molta il·lusió i encara amb més convenciment. Moltes gràcies. Tal com escriuen ells mateixos a la introducció, avui els Camins de Ronda de la Costa Brava són com «una doble vora feta a un dels vestits més espectaculars i admirats del nostre patrimoni natural». I és així. Però abans, molt abans que algú sabés que s'estenien a través de 130 quilòmetres de la nostra costa i molt abans, fins i tot, que algú sabés que temps a venir serien una de les joies

del nostre patrimoni litoral, ningú no va pensar que aquests Camins fossin res d'això.

Ja, en començar el dossier, la Carolina Martí, que escriu la història dels Camins de Ronda, ens recorda que els usos antics van ser variats i diferents: «Des de la primigènia funció estratègica i militar, de vigilància i defensa costanera a l'Edat Mitjana, passant per la funció marítima i econòmica de connexió amb zones de pesca i comerç de contraban, desembarcament i salvament, fins arribar a l'actual funció social i patrimonial, convertits en un apreciat recurs turístic d'alt valor paisatgístic». Segur, però també que en Ponç Feliu, que ens parla del valor ambiental d'aquests Camins; en Joan Cals, que ens en parla des del punt de vista econòmic; l'Albert Llausàs, que ho fa des del punt de vista paisatgístic, en Josep Maria Aguirre, que els estudia des d'una perspectiva jurídica, o la mateixa Dolors Reig, que ens comenta les principals expressions artístiques que hi podem trobar, saben això que ens ha escrit la Carolina Martí. Ben mirat, d'una manera o altra, ho sabem tots. Tots sabem que allò que avui té un ús i un sentit, ben probablement, si és que queda, demà o demà passat en tindrà un altre. Si és que en queda res, parodiant William Faulkner. No sempre, però, s'esdevé un canvi tan paradoxal com el que han tingut els Camins de Ronda de la Costa Brava. De llocs apartats de protecció i de vigilància per saber qui arriba, a reclams d'atracció per a un turisme que, ben portat i ben entès, ningú no vol aturar. Dels Camins de Ronda, avui, si volem que hi siguin i que hi siguin més ben marcats és perquè ben mirat ja no queda res de l'ús que tenien. Una porta tancada que tots volem oberta a la gent del país i a la gent que s'acosta a la nostra terra.

>> Camí de ronda de la Farella, Llançà.
Foto: Dolors Reig.